

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

122. An innodatus censura Pij IV. & Gregorij XV. possit absolui virtute
Bullae Cruciatæ? Et asseritur priuilegia Bullae Cruciatæ numquam censi
reuocata, etiam per Iubilæum anni Sancti, & etiam per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Papales, & efficiuntur Episcopales, ex quibus Regulares possunt absolueri toties quoties. Et ita præter Sanchez, Leonardum, & alios à me alibi adductos, tenet nouissimè Urbanus in Theol. moral. tract. 2. dist. 1. cap. 1. Regula 8. Cassiaigh in Privileg. Regu. tract. 3. cap. 3. prop. 3. Pellizarius in Man. tom. 2. tract. 8. cap. 3. num. 68. Didacus Frances in Pastoral. tract. 4. quest. 2. num. 11. & Pasqualigus in 99. Can. Cent. 2. quest. 146. num. 6. Delbene de Parlament. Arc. Theol. moral. de Cas. referu. Inquisit. numero 81. & me citato Quantanaduchas in Theol. moral. tom. 2. tract. 4. singul. 2. num. 2. & me citato Leandrus de conf. tom. 4. tractatu 2. disputatione 17. questione 78. & me citato Trullench in Bullam Cruciatam libro. 1. §. 7. cap. 2. dub. 6. numero 4. & me citato Caraffa de Duello tract. 5. sect. 2. questione 6. & me citato Andreas Mendo in Bullam Cruciatam disputatione 23. capit. 5. numero 60. & me citato Martinus de San. Ioseph in Man. Confessor. tom. 1. lib. 1. tractatu 20. de Penit. numero 16. & me citato Gazias in Politica Regulari tom. 2. tractatu 10. difficult. 5. dub. 3. punct. 4. numero 6. & me citato Bertrandus Loth in refel. Belgicis tractatu 1. questione 1. art. 5. & me citato Balthus verb. Casus referuati numero 39. Itaque in hoc casu Regulares non absoluunt excommunicationem Gregorij X. vigore privilegiorum, & vt est Papalis, sed vigore Tridentini, vt effecta iam Episcopalis.

9. Dices, hanc doctrinam non approbare Suarez 3. part. tom. 5. de Censuris, disputatione 25. sect. 5. numero 27. Henriquez lib. 6. de Penitentia cap. 14. num. 7. Bonif. 2. 2. questione 64. art. ultim. in fine, Bonacina disputatione 1. de Censuris in communi, questione 3. punct. 2. numero 4. quibus adde nouissimè Antonium Brauum in suo docto tractatu Monastico cap. 13. numero 14. ex errore num. 16. Quia in concessione talis facultatis facta Episcopis, censetur electa industria personarum, ergo non valet inferri ex eo quod possunt Episcopi absolueri, posse etiam Privilegiatos Regulares. Sed respondetur cum Leandro in Regul. Sancti Francisci quest. 8. super cap. 7. num. 63. & 64. & aliis vbi supra, quibus adde Balthum verb. Henr. refs. num. 18. & me citato Martinum de San. Ioseph. post Regul. Sancti Francisci in Compend. Confess. secul. verb. Absolueri n. 4. Caraffa de Duello tract. 5. sect. 2. q. 6. n. 3. qui citat Bartolum, Baldum, Imolam, Ioan. Andream, Iasonem, Couarruiam, Syluestrum, Angelam, Henriquez, & alios, hos casus occultos, non iure speciali id est ex delegatione competere Episcopis, sed iure ordinario annexi perpetuo dignitati Episcopali, nec exigitur industria personarum Episcopis, alias ita essent personales, vt eos delegare non possent.

10. Confirmatur, quia et si casus Episcopales non desinant esse tales per concessionem peculiarem factam ab Episcopo: at desinerent esse, si Constitutione Synodali concederentur Parochis, & solis illis essent referuati. Ergo similiter, et si casus Papales, non desinant esse tales, eo quod Pontifex illos semel, atque iterum concedat Episcopo, imò et si semper eos concedat Episcopo specialiter desinant esse tales per generalem Constitutionem concedentem eos in perpetuum cuiusque Episcopo, prout conceditur in decreto Tridentini.

11. Verum hæc opinio mihi non placet, perca, quæ alibi notavi, & ego assero hanc doctrinam non posse applicari in casu nostro, quia puto cum Bonacina contra Castrum Palam, Gregorium X. in hac Constitutione reuocasse Concilium Trident. vbi supra. Itaque dicendum est, neque Sum-

mm Pœnitentiarium, neque Episcopos, neque Regulares posse absolueri ab excommunicatione incurta propter fractionem dictæ Bullæ Pij IV. & Gregorij X.

RESOL. CXXII.

An inmodatus censura Pij IV. & Greg. X. possit absolui virtute Bullæ Cruciatæ? Et asseritur privilegia Bullæ Cruciatæ nunquam censeri reuocata, etiam per Iubileum anni Sancti, & etiam per publicationem Bullæ Cene? Et aditur Bullam prodesse Siciliis, v. g. & Hispanis extra Siciliam, & Hispaniam existentibus, si alius pro ipsis Bullam suscipiat. Ex part. 12. tractat. 2. Refol. 29.

§. 1. **C**onstanter, & sine vlla trepidatione affirmatiuè respondeo, nam post dictas Bullas, fuit à Summis Pontificibus concessum privilegium Bullæ Cruciatæ, ex qua Confessarij facultatem excipiunt absoluedi à quibuscumque Censuris Pontifici referuatis eo modo, vt in dicta Bulla continetur. Imò absolute dicendum est privilegia Bullæ Cruciatæ nunquam censeri reuocata etiam per Iubileum Anni Sancti, & etiam per publicationem Bullæ Cene, vt ego olim sustinui contra doctissimum, & amicissimum Clementem Merlinum S. Rotæ Decanum, & probat nouissimè Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 1. cap. 7. per totam, & me citato Serius tom. 2. in Bullam Cruc. disp. 2. diffie. 3. §. 1. q. 9. n. 1. Fagundez, Bardot, Trullench, & aliis, quibus adde me citato Leandrum de Cens. tom. 4. tract. 2. disp. 15. q. 7. Verricelli de Apof. Mission. tr. 4. q. 93. n. 3.

2. Vnde si aliquis Siculus, verbi gratia, inueniretur tempore Conclauis Romæ, si incidisset in censuras latis à Pio IV. & Gregorio X. mittendo, vel recipiendo literas intra, & extra Conclauem, vtique in tali casu posset virtute Bullæ, quam suppono in Sicilia sumpsisse absolui à supradictis excommunicationibus incurtis; nam privilegia Bullæ quoad absolute censurarum valent pro illo anno vbique locorum inueniatur, qui sumpsit Bullam, excepto privilegio comedendi oua, & lacticiam, vt me citato tradit Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 3. cap. 2. num. 6. Villalobos tract. 27. in tit. à num. 2. Rodriguez §. 1. dub. 1. Vega tom. 1. summ. cap. 43. cas. 8. & cap. 14. ces. 15. & tom. 2. cap. 7. cas. 17. Ferdinand. in exam. Theolog. mor. part. 3. cap. 9. §. 2. Anton. Gomez in explicat. Bull. cap. 3. Tuillench lib. 1. §. 1. dubitat. 5. Patet Suarez lib. 8. de legib. cap. 26. n. 4. Mouré in sum. p. 3. c. 9. §. 2. Basil. Legionens. in manuscript. expos. Bull. c. 2. num. 16. Probatur primo, quia privilegium personale adheret personæ, igitur, vbicumque sit, eo vti valet. Secundo, quia privilegium Bullæ extinguitur, vbicumque extincta persona, quod in privilegio personali est onerosum; ergo manet vbicumque, persona permanente, quod in eo est fauorabile, alioquin sustineret onus, & non commodum privilegij personalis. Tertio privilegium sine temporis limitatione concessum, in quouis tempore tenet, & concessum indefinite sumitur vniuersaliter, vt de infinitis iuris locutionibus docent Interpretes; at Bullæ privilegium non conceditur cum limitatione loci ad permanentiam, ergo vbicumque eo vti licebit, vbi etenim lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, nisi inde aliqua turpitudine sequatur.

3. Imò aliqui plus addunt, Bullam prodesse Siculis

Sup. hoc supra in Ref. 113. recitant ad med. dium §. 5. eundo.

Super his duobus in tom. 4. tr. 3. Ref. 35. 36. & 37. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 251. §. vlt. cursui ad lin. 4. Sed lege eam per totam.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 3. late in Ref. 159. & 160. §. 1.

Sup. hoc

MATTI
EXI
X
III

Resol. i. not. praterita a principio, usque ad §. vi.

culis, v.g. & Hispanis extra Siciliam, & Hispaniam existentibus si alius pro ipsis Bullam suscipiat: quia finis principalis Bullae est subsidium pecuniarium factum nostro Regi pro expensis belli contra infideles. Quod verò fiat personaliter, & praesentialiter in illis Regnis, vel interposita persona, parum videtur referre. Et hanc sententiam non esse improbabilem censuerunt ex Societ. *1. 5. v. doctissimi viri P. Ioannes Charon, & P. Ioannes Salas in manuscriptis*, teste Castro Palao *tom. 4. tract. 25. punct. 2. numer. 4.* & illa docuit Quintanaduënas in *Theol. mor. tom. 1. tract. 8. singul. 4. num. 8.* vbi firmat probabile esse quemlibet Sacerdotem, vel adstrictum horis Canonicis, subditum Regis Hispaniae vti posse praedicta compositione, & gaudere Bullae privilegiis, excepto lacticiorum, & ouorum vsu, etiamsi existat extra Hispaniae Regna; & extra illa commoretur, dummodo alius pro praedicto Bullam in Hispania accipiat. Imò plus addit *singul. 5. quod Italus, Gallus, aut Anglus, aliud exteri habentes Ecclesiasticum beneficium, aut Capellaniam in Hispania, & extra illam commorantes, dummodo alius pro ipsis Bullam in Hispania sumat, ad bellicae subsidium elemosynam impendant, possint compositione praefata gaudere.* Ita ille, qui tamen postea *tom. 2. tract. 4. singul. 5. num. 5. in fine*, magis cautè, & tepidanter loquutus est, testatur tamen, quod est valde notandum ornamentum Theologiae moralis Patrem Thomam Sanchez sententiam Ioannis Salas, & Ioannis Cachon docuisse in explicatione Bullae, quam Granatae legit *dub. 8. num. 2.* sic asserentem. *At dubium graue est, an exteri, seu Hispani, qui non sunt in Hispania, sed mittunt aliquem in Hispaniam suo nomine Bullam accepturum, vel aliquis amicus existens in Hispania eis mittit Bullam, gaudeant Bulla? Et quidem licet probabile sit non gaudere: quoniam Bulla dicitur consistentibus, vel declinantibus in Hispaniam; at probabilius reputo gaudere Bulla. Ratio est, quoniam finis Bullae est contribuere Regi Philippo in subsidium belli, ad quem nihil refert, sine accipiens sit in Hispania, sine non, modo elemosynam Bulla conferat in Hispania Regi Philippo, & ad clausulam Bullae respondeo, intelligi consistentibus, vel declinantibus per se, vel per alium: quod enim per amicos facimus, per nos ipsos dicimur facere: & sic tenuit Pater Franciscus Gomez in expositione Bullae. Vnde iuxta hanc sententiam omnibus fidelibus contribuentibus stipendium in subsidium belli in Regnis Philippi Hispaniarum Regis prodest Bulla. Hucusque Sanchez apud Quintanam, vbi supra num. 3. Et quidem hanc opinionem Sanchez, Salas, & aliorum nimis plausibilem esse non dubito, & ab omnibus vulnis expansis accipiendam, sed ego, praeterea puro non esse consulendam, neque sequendam. Et ideo illam olim reprobauit cum Castro Palao, & nunc illam refello cum Andrea Mendo in *Bull. disp. 3. cap. 2. num. 11.**

RESOL. CXXIII.

An si aliquis tempore Conclauis irretitus censura Pij IV. & Gregor. X. possit ante obtentam absolutionem ad vitandum scandalum celebrare, & Eucharistiam sumere?
 Quod à fortiori idem dicendum est de Heretico, qui non potest obtinere licentiam, vt ab haeresi absoluat.
 Idem est etiam de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodatur, & crimen eius fiat manifestum, celebrat.

Et an in supradictis casibus, si tales non possint excitari ad perfectam contritionem, an teneantur alia peccata, & etiam haec reseruata confiteri, vt absoluantur illos Confessor directè de aliis, & indirectè de reseruatis
 Ex part. 12. tract. 2. Ref. 30.

§. 1. S. Vpponamus aliquem tempore Conclauis non potuisse absolutionem obtinere, an inquam in tali casu, si non celebrando, vel communicando oritur scandalum, possit Missam dicere, & Communionem sumere? Dico igitur Cardinalem, vel alium existentem intra, vel extra Conclauem, si ex omissione Communionis, vel sacrificij Missae oriretur magnum scandalum, in tali casu eliciendo actum contritionis ad tuendam suam famam potest celebrare, & postea quam primum absolutionem quaerere. Et ita Doctores asseruerunt de Sacerdote excommunicato, vel irregulari, qui potest ante obtentam absolutionem, & dispensationem Missam dicere, & Communionem sumere. Ita Fragoletus *tom. 2. lib. 8. disp. 18. §. 9. num. 20.* & Gutierrez *lib. 1. can. 99. cap. 13. à num. 21.* cum aliis penes ipsos; quia datum est cuiuslibet seruari suam famam. Et ita tenetur facere ne erimen à se commissum prodeat. Imò in tali casu aliqui putant, quod si non potest se excitare contritionem habere perfectam, potest confiteri, & à Confessario absolutionem obtinere ex doctrina probabili Valerij Reginaldi *tom. 1. lib. 8. cap. 7. num. 87.* quem nouissimè sequitur ex eadem Societate Quintanaduënas *tom. 2. tract. 4. singul. 4. num. 4. §. 6.* & à fortiori idem docet ex Dominicanorum familia magister Serra loquens de haeretico, qui non potest obtinere licentiam, vt ab ipsa absoluat, & addit scandalum si non sumat Eucharistiam: sic itaque offerit in *2. 2. D. Thoma quest. 11. art. 4. quod si non possit facere, nec Romam ire, & instat tempus implendis praecipuum annua confessionis, & communionis, quam sine graui scandalo, aut infamia non potest omittere, poterit cuiuslibet Confessario approbato confiteri, qui illum directè absoluit à peccatis non reseruatis, indirectè absoluit à crimine haeresis. Et idem est de eo, qui misit ad Summum Pontificem, vt sui absolutionem alicui committat, & interim si non communicet, aut celebret, grauem infamiam incurrat, & scandalum magnum oriatur. Nec obstat excommunicatio, qua haereticus penitentis inmodatus est, & à qua nec in ipso casu potest confessorius absolueri: nam sicut si praedictus haereticus naturaliter & inuincibiliter oblitus peccati haeresis, quam post consensum occultè protulit, bona fide, & cum debita aliàs dispositione accederet ad Sacramentum penitentiae, & confiteretur peccata non reseruata, & absolueretur, maneret in foro conscientiae absoluitus à crimine haeresis reseruato, non obstante excommunicatione, qua est inmodatus; ita & in casu praedicto, indirectè absoluitus manebit à peccato haeresis cum onere tamen illud iterum confitendi; cum copiam Confessarij authoritatem habentis habuerit. Est & huius rei aliud exemplum de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodatur, & crimen eius fiat manifestum, celebrat, & confitetur sua peccata Confessario, qui non potest illum absolueri ab excommunicatione. Hucusque Magister Serra. Nec deserta hic apponere verba Hieronymi Garziae, qui in Politica Regularium *tom. 2. tract. 10. diff. 5. dub. 6. punct. 4. n. 23.* sic ait. *Si es Sacerdote, & teme infamia, o escandalo, si no celebra, puede hazer acto de contricion, & confesso celebras, pero si piensa que no podrá, puede confesar se de todos, absoluiéndose el Confessor directè de los ordinarios, & indirectè de la Heregia, y entonces es probable opinion**